

MARC LEVY

& CÂU CHUYỆN TÌNH YÊU TRONG VĂN CHƯƠNG

CÓ LẼ BUỔI GIAO LƯU GIỮA NHÀ VĂN MARC LEVY VỚI SINH VIÊN TRƯỜNG ĐHKHXH&NV HỒM 8/10 SẼ TIẾP TỤC LÀ MỘT KỶ NIỆM ĐẸP VÀ ĐÁNG NHỚ TRONG CHUỖI NHỮNG CẢM XÚC BẤT NGỜ MÀ NHÀ VĂN PHÁP NÀY TRẢI QUA KHI ĐẶT CHÂN VIỆT NAM HỒI ĐẦU THÁNG 10 VỪA QUA. RẤT ĐỒNG CÁC BẠN TRẺ ĐÃ CÓ MẶT TỪ SỚM VÀ ĐỨNG CHẶT CỨNG TRONG HỘI TRƯỜNG TẦNG 8 CÓ SỨC CHỨA ĐẾN 1.000 NGƯỜI ĐỂ MONG GẶP NHÀ VĂN ĐƯỢC COI LÀ HIỆN TƯỢNG CỦA VĂN HỌC PHÁP NÀY. THẦY GIÁO TRẦN HINH - NGƯỜI DẪN CHƯƠNG TRÌNH CỦA BUỔI GIAO LƯU ĐÃ GỌI SỰ KIỆN NÀY LÀ “NHƯ MỘT GIẤC MƠ VÌ KHÔNG NGỜ CÁC BẠN SINH VIÊN LẠI NHIỆT TÌNH ĐẾN THẾ”. CÒN NHÀ VĂN MARC LEVY THÌ ĐÃ PHẢI THỐT LÊN: “KHÔNG BIẾT NHỮNG GÌ TÔI VIẾT RA CÓ XỨNG ĐÁNG VỚI SỰ ĐÓN TIẾP NỔNG HẬU CỦA CÁC BẠN NGÀY HÔM NAY KHÔNG?”.

Văn chương là tình yêu và sự tự do

Trong câu chuyện với sinh viên Trường ĐHKHXH&NV, Marc Levy nói nhiều đến tình yêu và sự tự do trong viết văn. Ông đã bắt đầu viết truyện cho con từ năm 1989 nhưng đến năm 2000, khi tác phẩm “Nếu em không phải là giấc mơ” ra đời và trở thành tiểu thuyết best-seller của Pháp, châu Âu cũng như toàn thế giới thì Levy mới có một quyết định giản dị là từ bỏ nghề nghiệp cũ - kiến trúc sư để chuyên tâm viết văn. Một sinh viên nhận xét “Mỗi tác phẩm của nhà văn là một câu chuyện tình lãng mạn và siêu thực, phải chăng đó là phong cách riêng của ông?”. Nhà văn cho biết ông viết văn để kể và chia sẻ cho mọi người những câu chuyện tình yêu đẹp và ca ngợi những tình cảm sâu sắc của con người vượt qua mọi ranh giới của đời sống hiện thực, của sự sống và cái chết. “Tôi nghĩ điều quan trọng của một nhà văn là phải thể hiện được trong tác phẩm của mình tình yêu và lòng nhân ái” - Levy nói - “Tình cảm của con người là điều thiêng liêng và quan trọng nhất trong cuộc sống. Nó vượt qua những rào cản văn hóa và ngôn ngữ. Nó có khắp mọi nơi và thấm đẫm trong văn hóa và lịch sử của mỗi dân tộc. Tôi có thể dành cả đời để viết về tình yêu”.

Liên quan đến bút pháp viết văn, PGS.TS Nguyễn Trường Lịch (Khoa Văn học) hỏi nhà văn Marc Levy: “Đường như cả yếu tố hiện thực và lãng mạn được đan xen và thể hiện trong các tác phẩm của nhà văn?”. Ông trả lời: đó là chủ ý và là phong cách riêng của Marc Levy hướng tới lối viết văn mang tính ẩn dụ cao. Những câu chuyện của ông là hiện thực nhưng lồng ghép những yếu tố siêu nhiên, vượt qua những giới hạn hiểu biết khoa học của con người. Và Levy lý giải nó bằng sức mạnh và vẻ đẹp của tình yêu.

Bên cạnh tình yêu đối với nghề văn, Marc Levy còn thổ lộ một niềm hạnh phúc lớn mà công việc viết văn - chứ không phải bất kỳ nghề nghiệp nào khác - đem lại cho ông: đó là sự tự do trong tư duy. Trong buổi giao lưu trực tuyến với độc giả báo Vietnamnet trước đó, Levy đã từng nói: “Tôi nghĩ viết lách là một nghề thủ công, đó là một nghề với tất cả sự khiêm tốn. Viết là một mảnh đất rộng lớn của sự tự do - đối với cả người viết cũng như người đọc”. Bởi những trang sách đã giúp tinh thần con người du ngoạn khắp nơi trong khi thể xác thì bị bó buộc tại một chỗ.

Marc tâm sự với các bạn sinh viên rằng văn chương là mảnh đất rộng lớn để nhà văn có thể nói được nhiều điều cảm nhận về cuộc sống. Nó là mảnh đất của sự bay bổng kỳ diệu, của sự thăng hoa về tâm hồn và tình cảm. “Đây là công việc dựa trên trí tưởng tượng - cũng như nghề kiến trúc sư (nghề nghiệp

trước lúc viết văn) của tôi” - nhà văn Pháp đi dòm so sánh - “Nhưng nếu viết một tác phẩm không hay thì bạn cũng không làm tổn hại đến ai, nhưng xây nên một công trình tồi thì quả là nguy hiểm cho cuộc sống của mọi người”.

Văn chương là hương vị của cuộc sống

Một đặc điểm nổi bật trong lối viết văn, trong diễn biến tâm lý của nhân vật, và trong cốt chuyện mà Marc Levy gửi tới độc giả là sự giản dị và gần gũi. Nhiều bạn trẻ đã nhận xét là đọc chuyện của Levy như thấy có cả bản thân mình trong đó. Họ có thể cảm thấy được mưa rơi, được mùi vị của cà phê, của hoa cỏ. Bản thân Marc Levy thì gọi đó là những hương vị của cuộc sống mà ông cảm nhận được và đưa vào trong tác phẩm của mình. “Tạo ra được mùi hương riêng trong tác phẩm quả là khó. Tôi thì thấy tác phẩm của mình không chỉ có mưa rơi, có cà phê mà còn có nhiều hương vị khác như hương hoa hồng dại, hương chanh leo, mùi của lửa cháy...”.

Ông cũng đã lấy chính những trải nghiệm của mình trong cuộc sống để đem vào các câu chuyện. Những tình cảm dạt dào của nhân vật Arthur (trong “Nếu em không phải là giấc mơ”) đối với người mẹ

nhà phê bình vẫn chỉ trích gay gắt rằng sách của của Marc Levy mang đậm tính giải trí và thương mại.

Cùng có mặt tại buổi giao lưu này, nhà giáo - dịch giả Lê Hồng Sâm, người dịch cuốn tiểu thuyết thứ tám của Levy - “Những đứa con của tự do” - ra tiếng Việt đã có những nhận xét thiện cảm cho cuốn sách mới nhất này. Theo bà, đây là cuốn sách có bút pháp khác hẳn những cuốn trước khi mà yếu tố kỳ ảo, siêu nhiên không đóng vai trò nào trong tác phẩm. “Đây là một câu chuyện của hiện thực, của cuộc sống. Câu chuyện là sự ca ngợi, tôn vinh tuyệt vời đối với những người nước ngoài đã tham gia chiến đấu chống phát xít trên đất Pháp, có những tình tiết cảm động lấy từ những dữ kiện trong cuộc đời thật của nhà văn”. Và với tác phẩm này, theo nhà giáo Lê Hồng Sâm thì “hiện thực đã vượt quá sự kỳ ảo”...

Nhà văn Pháp cũng ... giống nhà văn Việt

Để cập đến một vấn đề đang sau vinh quang của nhà văn, TS. Đào Duy Hiệp (Khoa Văn

học) hỏi: “Các nhà văn Pháp hiện nay có thể sống bằng ngòi bút của mình không?”. Marc Levy đã thẳng thắn trả lời là rất ít các nhà văn Pháp sống được bằng ngòi bút. Đa số là họ vừa viết văn vừa viết báo để có thể sống mà vẫn theo đuổi được tình yêu với văn chương. Đây là một thực tế ở nhiều nơi trên thế giới chứ không chỉ ở Pháp. Câu trả lời này nhận được sự thông cảm và đồng tình từ đông đảo cử tọa bởi đây cũng là vấn đề bức xúc của nhiều nhà văn Việt Nam hiện nay.

Marc Levy nói mỗi năm ở Pháp có khoảng 7000 tiểu thuyết được xuất bản nhưng không phải tất cả đều có chất lượng và có chỗ đứng trong lòng độc giả. Nhưng theo tờ Le Figaro (Pháp) công bố thì có 10 nhà văn (trong đó có Levy) có số sách tiêu thụ được lớn hơn 21% tổng lượng sách được tiêu thụ tại Pháp năm 2007. Thời gian qua, vấn đề bản quyền được đặt ra chặt chẽ cũng đã giúp các nhà văn có thêm sự ủng hộ về tinh thần và vật chất cho công việc sáng tạo của mình. Tuy nhiên, đối với một nhà văn hiện đang đắt khách và có chút ưu thế vì vào nghề muộn khi đã có chỗ dựa khá vững về kinh tế từ nghề nghiệp trước như Marc Levy thì điều quan tâm hàng đầu của ông hiện nay là “tác phẩm được viết như thế nào, được độc giả đón nhận đến đâu”.

>> LÊ THANH HÀ

ẢNH: PHẠM THÀNH LONG

chính là viết lại những tình cảm của ông dành cho bà và mẹ của mình. Còn nhân vật nữ chính Lauren (trong “Nếu em không phải là giấc mơ”) trong tình yêu với Arthur có bóng dáng của người vợ sắp cưới của Marc. Thậm chí cả những chi tiết đẹp trong căn phòng của Lauren cũng lấy từ những chi tiết trong một căn phòng mà Marc đã từng ở hồi trẻ. Có lẽ chính những yếu tố rất đời thường đó là một lý do quan trọng khiến những câu chuyện của ông vẫn có vị trí trong tình cảm của độc giả, bất chấp việc nhiều

